

21 maart 2010
Lucas 23:46-49

DE LAATSTE ADEM

Vandaag (tweede zondag voor Pasen) staan we stil bij het sterven van Gods Zoon. Het verhaal van zijn dood en de reacties die zijn dood teweegbrengen bij de omstanders, gaat als vanzelf verbindingen aan met verhalen over menselijke drama's in onze tijd, zoals de moord op het 12-jarige meisje Milly Boele in Dordrecht. We zijn allemaal toeschouwers bij dit drama: we zijn verbijsterd, we laten berichtjes achter in een condolance-register, en we zeggen 'dat we toch ook weer verder moeten'.

Om het kruis

Op de plaats waar Jezus sterft, zijn ook mensen. Ze kijken toe. Ze zien en horen Jezus in zijn laatste momenten, na een heel proces (Luc. 22:39-23:46). Jezus blijkt heel bewust de dood te kiezen: het overkomt hem niet. Zijn laatste woorden zijn niet maar nauwelijks te verstaan. Hij spreekt nog eenmaal krachtig. Hij geeft zijn geest (zijn 'adem') terug aan

Fonteinkerk Haarlem

zijn Vader. In het Psalmcitaat dat Jezus op de lippen neemt (Ps. 31:6) klinkt ook de rest van de Psalm mee (zie met name 31:10-14; 15-19; 20-25). De omstanders reageren elk op eigen manier.

Reflectie

De heidense Romeinse centurio (sommigen noemen hem Longinus) komt al reflecterend tot de conclusie: deze mens was rechtvaardig (een 'godenzoon', Mat. 27:54). Dat is nog niet direct een geloofsbelijdenis maar de uitkomst van zorgvuldige overdenking. 'God loven' is ook nog geen uiting van waar geloof, maar van (heidense) religie. Desalniettemin klinken deze woorden toch maar als reactie op Jezus' laatste adem.

Emotie

De vele toeschouwers zijn geroerd. Ze hebben veel meegemaakt: de bespottingen, de duisternis van drie uur, de laatste uitroep van Jezus. Het heeft hen geraakt. Het op de borst slaan is een teken van geëmotioneerdheid: ontroering, verwarring, verbijstering. Maar dit is niet vanzelfsprekend ook een massale bekering. 'We moeten ook weer verder.' Maar misschien wordt hier

En Jezus riep met luide stem: 'Vader, in uw handen leg ik mijn geest.' Toen hij dat gezegd had, blies hij de laatste adem uit.

Lucas 23:46

toch wel de grond rijp gemaakt voor wat er op de Pinksterdag gebeurt (Hand. 2), als velen diep worden getroffen en vragen 'Wat moeten we doen?'

Devotie

Nog wat verder weg staan Jezus' volgelingen. Ze kenden Jezus, hadden zijn onderwijs gehoord, zijn wonderen gezien, zich door hem laten aankijken. Nu is er afstand: verlegenheid, machteloosheid, onmacht om de toewijding (devotie) aan Jezus nog vorm en inhoud te geven. We zien een groot vraagteken boven hun hoofden. 'Wat gebeurt hier toch allemaal?' Ook het langdurig optrekken met Gods Zoon garandeert blijkbaar niet dat je het allemaal weet. Ook na zoveel tijd met Jezus kun je dwalen, twijfelen. Zoals de Emmaüsgangers: 'Wij leefden in de hoop dat hij degen was die Israël zou bevrijden...' (Luc. 23:21).

Zo'n Jezus dus

Wie is Jezus? Waarvan is de laatste adem het begin? Geloven is: voorbij de vanzelfsprekendheid blijven zoeken naar een antwoord, op de adem van de Geest van deze vreemdeling (Mat. 25:35).

Die met hem waren

Herman van Veen (1982)

(...)

Ze zeggen dat hij is gezien in Amersfoort.
Weer anderen bij bosjes bij Den Haag.
Ik hoorde laatst van vrienden dat hij tijdens een Salve Regina was opgestaan en met een diepe frons de kerk is uitgegaan.

Ze zeggen dat hij lang en knap is, maar niet zo knap dat het vrouwelijk is.
't Is meer een grote jongen met de ogen van een grijsaard en de handen van een moeder.

En als hij morgen bij jou voor de deur zou staan, zul je zeggen dat je al geabonneerd bent, zul je zeggen dat je messen al geslepen zijn en je kinderen manen niet met vreemde mannen mee te gaan, als hij zo'n Jezus dus bij jou voor de deur zou staan.